

El règim autònom

Ja la força temps vam comentar la pronúncia errònia, més o menys usual, de molts com astrònom, gastrònom, micròfon o telèfon, que hom deu considerar com si fossin «astrònem», «gastrònem», «micròfen» i «telèfen», per tal com són pronunciats amb una vocal neutra a la darrera síl·laba. Es tracta, sens dubte, d'un cas de reacció instintiva a la pronúncia vulgar de mots com arquitecte, diàmetre, mètode, triangle, etc, amb una u a l'última síl·laba, que correspondria a una o gràfica. El raonament, encara que no formulat explícitament, és el següent: si a «arquitecto» correspon arquitecte, a «astrónomo» ha de correspondre «astrònem». Però en el llenguatge aquestes regles de tres no sempre resulten vàlides.

Els clams incessants per la nostra autonomia, que no acaba d'arribar mai, ens han fet adonar d'un altre cas anàleg —aquí sí, anàleg i no «anàlog»— que creiem que val la pena posar en relleu i d'afegir a la sèrie, tant més que hem tingut ocasió de sorprendre'hi fins i tot en un parlament verament model·lic de bona dicció i de correcció idiomàtica. Es tracta efectivament, de l'adjectiu autònom, pronunciat indegudament «autònem», una vocal neutra a l'última síl·laba, per un afany de purisme basat en la falsa analogia d'aquest mot amb formes com sociòleg, biòleg, hidròleg, etc. I no ens en queixem pas, d'aquest afany de purisme? Sens dubte aquest mateix afany ha evitat, especialment al parlament a què hem fet al·lusió, moltes altres errades usuals. Creiem, però, que és lícit advertir-ho, justament per aquesta mateixa circumstància. Quan en un escrit, o en un discurs, s'apleguen totes les incorreccions imaginables, cap no ens sembla que constitueix tema adequat per a un comentari.

ALBERT JANE